JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. **Zaturdag 12 Maart.** **N°. 20.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... f 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Benoemingen.

Bij Koninklijk besluit van 19 Januarij 1853 la. N[1], is benoemd tot lid in den raad van Nederlandsch-Indie, de heer *P. J. B. de Perez*, resident van Soerabaya, thans provisioneel zitting hebbende in dien raad.

Bij Koninklijk besluit van 29 December 1852 no. 68, is de tot herstel van gezondheid met verlof in Nederland aanwezige generaal-majoor titulair *J. Penning Nieuwland*, chef van den generalen staf van het leger in Nederlandsch-Indie, benoemd tot generaal-majoor, met bepaling dat hij als zoodanig zal rang nemen van en met 6 Julij 1848; — zijnde hij voorts bij hetzelfde besluit, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol uit Zr. Ms. militaire dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van 30 December 1852 no. 61, is de gezagvoerder van het Nederlandsche koopvaardijschip Zeeland, *F. de Vater*, ter zake zijner vrijwillige diensten bij de krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo (Pamangkat) in 1850, benoemd tot ridder der militaire Willems-orde 4 klasse.

Bij Koninklijk besluit van 5 November 1852 no. 85, is benoemd tot ambtenaar voor de dienst van den waterstaat en 's lands gebouwen in Nederlandsch-Indie, jkhr. *W. H. F. H. van Raders.*

Bij Koninklijk besluit van 2 Januarij 1353 no. 48, is de gewezen kapitein der infanterie bij het leger in Oost-Indie, wonende te Batavia, *J. Betting van Beem*, voor het vervolg ontheven van de smet van eerloosheid en alle de gevolgen van dien, welke alsnog op hem rust, uit kracht eener sententie van het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, van 26 Januarij 1844, waarbij hij tot onteerende straffen is veroordeeld.

Bij Koninklijk besluit van 17 December 1852 no. 66, is de gewezen algemeenen ontvanger van 's lands kas te Padang, wonende aldaar, *H. C. Tessensohn*, voor het vervolg ontheven van de smet van eerloosheid en alle de gevolgen van dien, welke alsnog op hem rust, uit kracht van een arrest van het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, van 22 October 1846, verbeterende een vonnis van den raad van justitie te Padang van 5 Julij te voren, waarbij hij tot onteerende straffen is verwezen.

Bij resolutie van den Minister van Kolonien van 3 Januarij 1853 A no. 20, is aan den met verlof in Nederland aanwezigen notaris te Batavia *J. A. L. Nieuwenhuizen*, verlenging van verlof verleend voor den tijd van *één* jaar.

Bij resolutie van den Minister van Kolonien van 4 Januarij 1853, A no. 3, is aan den met verlof in Nederland aanwezigen oost-indischen ambtenaar *J. J. Jeekel*, verlenging van verlof verleend voor [illegible]

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, het lid der sub-kommissie van onderwijs te Soerabaya, mr. *S. van der Tuuk*, onder dankbetuiging voor de vele, belangrijke en nuttige diensten, door hem in die betrekking, gedurende eene reeks van jaren, bewezen.

Op verzoek, dan wel uithoofde van vertrek, eervol, als leden der sub-kommissie van onderwijs.

Te Buitenzorg, *A. J. W. van Delden.*

Te Cheribon, *J. A. Krajenbrink* en *J. M. Admiraal.*

Te Pattie (Japara), *C. S. A. Thurkow.*

Te Magelang (Kadoe), *C. Krebs*, en zulks onder dankbetuiging voor de door hen in die betrekking bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot leden der sub-kommissie van onderwijs:

Te Buitenzorg, dr. *P. F. A. Fromberg*, agrikultuur chemist.

Te Cheribon, *J. A. Caspersz*, kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, en *J. K. van den Broek*, particulier practiserend geneesheer.

Te Ambarawa (Samarang), de tijdelijke kontroleur, de tijdelijke militaire kommandant en de tijdelijke eerst aanwezende ingenieur.

Te Pattie (Japara), mr. *O. van den Berg*, kontroleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures.

Te Magelang (Kadoe), *G. Voorsluijs van Elk*, officier van gezondheid en plaatselijk geneesheer.

Te Soerabaya, *H. de Bruijn*, fungerende ingenieur der eerste klasse van den waterstaat.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Resident van Banda,

W. von Geusau, wegens vertrek, eervol is ontslagen als lid der sub-kommissie van onderwijs te Banda; en

J. W. C. van Steeden, predikant der hervormde gemeente, en *J. W. J. Piper*, militaire kommandant, zijn benoemd tot leden der sub-kommissie van onderwijs te Banda.

Dat door den Gouverneur der Moluksche Eilanden,

G. C. D. Neumann, op zijn verzoek, eervol is ontheven van de verdere waarneming der betrekking van secretaris der sub-kommissie van onderwijs te Amboina, en aan *F. J. E. Neumann* de waarneming dier betrekking is opgedragen.

BENOEMD:

Tot advokaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaya, mr. *C. Sandenbergh Matthiessen.*

INGETROKKEN:

Op zijn verzoek, eervol, de benoeming van mr. *C. Sandenbergh Matthiessen*, tot advokaat en procureur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie *C. S. van de Pool.*

Schutterijen, enz.

BIJ DEN BARISSAN VAN SUMANAP

Bij het wapen der Infanterie.

Uithoofde van ouderdom, de tweede luitenant kiai mas *Prawira Sapana.*

Op verzoek, de tweede luitenant raden aria *Koesodma Negara.*

BENOEMD:

Bij het wapen der Infanterie.

Tot kapitein, de eerste luitenant-adjudant kiai mas *Prawira Singa.*

Tot eerste luitenant-adjudant, de tweede luitenant kiai mas *Dipa Karsa.*

Tot tweede luitenants:

de adjudant-onderofficier kiai mas *[illegible]sa Djaija.*

de sergeant-majoors kiai mas *[illegible] Merta* en kiai mas *Soera Troena*, en

de kadets raden [illegible] *Soerijingrat* en raden aria *Prataning Koesoema.*

Bij het wapen der Cavallerie.

Tot kapitein, de eerste luitenant raden *Prawira Negara.*

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant kiai mas *Oesman.*

Tot tweeden luitenant, de sergeant-majoor kiai mas *Segra Goena.*

Bij de Pioniers.

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant kiai mas *Bangsa Yoeda.*

Tot tweeden luitenant, de sergeant kiai mas *Singa Joeda.*

BIJ DEN BARISSAN VAN PAMAKASSAN

EERVOL ONTSLAGEN:

Bij het wapen der Infanterie.

De kapitein, raden demang *Jaeng Soedira.*

De eerste luitenant, kiai mas *Wira Singa.*

De tweede luitenant. kiai *Wira Watjoenoe.*

Bij het wapen der Artillerie.

De tweede luitenant kiai *Wira Soeta*; allen uithoofde van ouderdom.

BENOEMD:

Bij het wapen der Infanterie.

Tot kapitein, de eerste luitenant-adjudant kiai mas *Wira Santika.*

Tot eersten luitenant-adjudant, de eerste luitenant kiai mas *Wira Joeda.*

Tot eerste luitenants, de tweede luitenants kiai mas *Wira Laksana* en *Wira Darma.*

Tot tweede luitenants, de sergeant volontair raden aria *Mangkoe Koesoema*, de sergeant-majoor kiai *Wira Setja* en de sergeanten kiai *Wira Troena* en kiai *Wangsa Maroeta.*

Bij het wapen der Artillerie.

Tot tweede luitenants, de sergeant-majoor kiai *Kerta Troena* en de gewezen tweede luitenant der infanterie raden aria *Brata Koesoema.*

Advertentien.

Vendutien.

Vertrekkende Personen.

Kapitein *W. von Geusau.*

Officier van gezondheid 2 klasse *de Ruijter* naar Benkoelen; zijne gemagtigden zijn de heeren *J. van Maanen & Co.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 7 tot en met 10 Maart 1853.

Marine Hôtel. G. W. Taylor, van Melbourne. — G. Taylor, van idem. — M. J. Taylor, van idem. — J. M. Crena, van Sambas. — J. H. Scholten, van idem.

Rotterdamsch Hôtel. John Peet, van Batavia. — Storck de Gelder, van de reede. — J. C. A. van Haeften, van idem. — John Brown, van Swanrivier. — James Beniman, van Samarang. — J. C. Tromp, van de reede. — J. de Vrij, van idem. — F. J. G. A. Smeets, van idem. — H. E. Munnich, van idem. — J. P. G. Muller, van idem. — S. E. Remij, van Muntok.

Hôtel Willem II. Dr. Feldman, van Buitenzorg. — B. A. Godefroy, van de reede. — P. A. de Visser, van Batavia. — C. M. Lens, van Serang. — Streuken, van Sambas.

BATAVIA.

Als eene bijdrage van de sluwheid, waarmede ook de Inlander, bij het volvoeren van diefstallen te werk gaat, strekke het navolgende.

De heer *E.* alhier nam, eenige dagen geleden, een Inlander als staljongen in dienst, die met een zijner kameraden, welke gehuwd was en een kind bezat, hetzelfde vertrek bewoonde. Toen nu gisteren genoemde kamerraad zijnen heer met den wagen volgde en diens vrouw zich voor een oogenblik verwijderd had, nam hij al wat zijn makker aan goederen bezat, zelfs de kinderkleederen en pakte dezelve in eenen wateremmer. Onder de oogen der familie, welke in het

---

DE TOREN VAN CASTILLAC. (*vervolg.*)

Niettemin koesterde men de hoop dat het kasteel, als naar gewoonte op eene verhevenheid gebouwd, ten minste buiten het bereik van het zand zou zijn. Het bestond uit een vierkanten toren, omringd door twee of drie kleineren en eenige oude muren. De bouworde was onregelmatig en ruw en klom zeker tot de hoogste oudheid op, indien het waar was, waarop de Heeren van Castillac zich verhoovaardigden, namelijk: dat hunne voorouders in die kleine sterkte de Sarrazijnen en Noormannen, die Aquitanie in de VIII en IX eeuw verwoesteden, met vrucht weerstand hadden geboden. De muren waren op verscheidene plaatsen zes voeten dik, de weinige en naauwe vensters echter slechts schietgaten en het cement, hetwelk de steenen vereenigde, was zoo hard, dat in weerwil zelfs van den vervallenen toestand der gebouwen, het onkruid nergens zijne wortelen had kunnen schieten. Het scheen als of dit gebouw opzettelijk was daargesteld om door zijne hechte zamenvoeging zoo wel de aanvallen der elementen als die der menschen te wederstaan. Maar, helaas! hoe hecht en sterk het ook was, kon het toch den vijand, die het belegerde, niet tegenhouden. Op zekeren dag bedekte het duin, na langzamerhand de kleine hoogte, waarop het kasteel gebouwd was, overstelpt te hebben, het onderste gedeelte en de hoofdpoort, en het was niet meer mogelijk het kasteel binnen te treden, dan door een venster van de eerste verdieping.

In dien uitersten nood, werd het der familie Castillac, die nog altijd het kasteel bewoonde, eene dringende noodzakelijkheid om gepaste maatregelen te nemen. Behalve dat het oude gebouw hoogst moeijelijk en gevaarvol te naderen was, scheen het ook zeer waarschijnlijk, dat het duin zich niet bij die eerste overwinning zou bepalen. Reeds rigtte het zich dreigende tegenover den toren, wiens grondslagen het ondermijnde, op en van deszelfs top had men gemakkelijk met een steen den weerhaan van het kasteel kunnen bereiken.

Evenwel zag men te Castillac geene voorbereidselen maken tot vertrek; geen enkel voorteeken van een op handen zijnd verlaten der woning deed zich voor; de familie bleef vreedzaam daar wonen en week van hare dagelijksche gewoonten niet af. Zij betond, na het overlijden van den voorlaatsten stamhouder, hetwelk nog niet lang was geleden, nu slechts uit drie personen, twee broeders en eene zuster, allen drie nog jong en bij overlevering van hun geslacht, ongenaakbaar voor de vrees. *Hector*, de oudste en volgens de gewoonte in Gascogne, die aan de jongere broeders en de vrouwen niet het geringste aandeel in het onderlijke erfdeel toekent, de eenigste eigenaar van het leengoed, verdroeg standvastig en gelaten al de wederwaardigheden, welke in zoo weinige jaren zijn verderf hadden veroorzaakt. Zijne gasconjersche trotschheid deed geen enkele klagt over zijne lippen vloeijen, hoezeer zijn bedrukt gelaat evenwel kon doen veronderstellen, dat hij er meer onder gebukt ging, dan hij het wel wilde doen voorkomen. Zoo lang de staat zijner geldmiddelen hem veroorloofd had een dozijn honden te onderhouden, bragt hij zijn tijd door met in de pijnbosschen de eekhorens en hazen te vervolgen, maar sints die trouwe helpers zijner jagt door vermoeijenissen en gebrek waren omgekomen, vergenoegde hij zich met patrijzen en watervogels te schieten. Kwam hij nu droefgeestig en stilzwijgend in den toren terug, dan dorst niemand het wagen hem te ondervragen of eenige opmerkingen te maken. Eenmaal slechts had *Mark Pitou*, de koewachter, intendant en factotum van de familie, den moed hem het gevaar om nog langer het zoo bedreigde kasteel te blijven bewonen, voor oogen te houden, maar *Hector* antwoordde op een hoogen toon: »Ik zal er aan denken, Mark!" en de zaken bleven zoo als zij waren.

De jongste, Jan van Castillac, die uit hoofde zijner afhankelijke positie alles deed wat zijn broeder kon behagen, wachtte zich wel eenige vrees aan den dag te leggen, als de heer van Castillac zeide, "dat hij er aan denken zou." In tegendeel de zaak overdrijvende, lag hij eene buitengewone onverschilligheid en zelfs

denkbeeld verkeerde, dat hij voor de paarden water ging halen, verliet hij, nog een gollok van den tuinjongen wegnemende, het erf, om niet weer terug te komen. Men vond, toen de echtgenoot des heeren *E.*, na geruimen tijd, dien staljongen deed zoeken, den emmer geledigd aan de rivier en, na de terugkomst van den zijn heer gevolgd hebbenden staljongen, werd de diefstal ontdekt en aangifte gedaan aan de policie, welke den misdadiger met allen ijver opspoort.

— Op den 9den dezer begaf de Javaan *Soemo*, koelie bij de werken der Genie, zich des middags ten 12 ure in de rivier Ketapang (Tjlliwong) om te baden en verdween dadelijk.

Reeds sedert eenigen tijd leed hij aan heete koortsen, hetgeen doet veronderstellen dat hij te zwak was, om zich op de been te houden en hij ten gevolge daarvan gezonken is.

Zijn lijk in den volgenden dag terug gevonden.

— Het Engelsch koopvaardijschip *Stephenson*, arriveerde den 4den Maart ter reede van Batavia. Deszelfs gezaghebber, *J. Campbell* verhaalde, dat hij op het rif van het *Menscheneters-eiland* een schip, hetwelk de Engelsche vlag voerde, had zien vastzitten. Dadelijk is Z. M. stoomschip Celebes derwaarts vertrokken, en des vereischt hulp te verleenen. Den 7den Maart keerde genoemde stoomboot ter dezer reede terug, zonder iets van een vastzittend schip te hebben bespeurd, terwijl hieromtrent mede niets bekend was aan de door hem ontmoete vaartuigen.

— Van Bantam meldt men ons, dat het vaarwater in Straat Sunda, door het aanwezen van zeeroovers, wederom onveilig gemaakt is.

— In het *Soerabayasch Nieuws- en Advertentie-Blad* van Zaturdag 5 Maart, No. 9, leest men:

Met genoegen vernemen wij dat het Muziekgenootschap *St. Cecilia* en de liedertafel *Apollo* alhier, in den loop dezer maand, vereenigd een Concert zullen geven, welks opbrengst verstrekken zal tot leniging der rampen, die *Banda's* ingezetenen bij de jongste aardbeving getroffen hebben.

Wij vertrouwen dat de zich zoo vaak gekenmerkt hebbende Nederlandsche menschlievendheid, zich ook bij die gelegenheid niet zal verloochenen.

NEDERLAND.

Op den 30sten December is van Rotterdam vertrokken een detachement, sterk 100 onderofficieren en manschappen, aan boord van het schip *Soolo*, bestemd naar de Oost-Indië, onder bevel van den 2den luitenant der infanterie E. G. B. Cerlach; medegeleiders: de 2de luitenants der infanterie M. C. E. Ruempol en J. H. Swaving, de 2de luit. der genie K. L. Peiffer en de apotheker 3de kl. H. Plasberg.

— Het état-major van het eerstdaags vertrekkende rijks stoomschip *Sindoro*, is zamengesteld als volgt: de heeren v. Meeteren, kommand; Blikman, 1ste officier; Keuchenius, Schmidt auf Altenstad en Hakstroo, luits. 2de kl.; van Campen, secret.; Kraak, offic. van gezondh.; Koster en van Rossum, adelb. 1ste kl.; Huys, scheepsklerk; Jullien, 1ste machinist; v. Deelen, 2de mach.; Coerengel, 3de mach.; Pronk en v. d. Harst, leerlingen.

— Den 22sten dezer kwam te Vlissingen onverwachts de tijding, dat er dadelijk een 40tal mariniers geëmbarkeerk moesten worden op het fragat *Prins Frederik der Nederlanden*, om eene bestemming in Oost-Indië te bekomen; den volgenden dag is dit des middags bewerkstelligd. Bedoeld fregat werd door den oostenwind op de reede gehouden.

Directeuren der te Rotterdam gevestigde zuid-hollandsche maatschappij tot redding van schipbreukelingen, hebben besloten te doen uitreiken:

— De *groote zilveren medaille*, aan D. Crap Hellingman, voerende het Nederlansche barkschip *Amicitia*, te huis behoorende te Amsterdam; de *gewone zilveren medaille* aan T. Zeis, opperstuurman, en G. Addicks, bootsman op gemelden bodem, benevens *f* 10 aan ieder der matrozen, die mede de sloep bemand hebben en *f* 50 om verder onder zijne equipagie te verdeelen en wel voor het volgend en aller-menschlievendst bedrijf op zijne reis van Amsterdam naar Batavia, Op den 23sten Aug. ll., namelijk, in de nabijheid van Christmas eiland zeilende, en toevallig bespeurende dat zich daarop menschen bevonden, die hoogst waarschijnlijk schipbreukelingen waren, werd de boot, door gemelde stuur- en bootsman, benevens drie matrozen bemand, die met zeer veel moeite en krachtsinspanning, door de hevige branding het strand bereikten, en van daar drie personen redden, welke bleken te zijn, twee man der equipage en een passagier van het reeds den 27sten Junij op gemeld eiland gestrandde en totaal verbrijzelde Nederlandsche barkschip *Vice Admiraal Rijk*, gevoerd door kapitein J. Bakker, mede te Amsterdam te huis behoorende, zijnde de overig manschappen bij dit ongeluk eene prooi der golven geworden; en wegens het overbrengen van gemelde geredden op de *Amicitia*, hen aldaar met alle mogelijke hulp en gastvrijheid te ontvangen, in hunnen deerniswaardigen toestand te voorzien en eindelijk veilig te Batavia aan land te brengen.

— Zeer waarschijnlijk zal de weersgesteldheid, gedurende dezen winter, als eene groote zeldzaamheid geboekstaafd worden, want, ofschoon reeds drie kwart van de maand Januarij verstreken is, heeft men nog geen sneeuw gezien en geene koude van eenige beteekenis te verduren gehad. De landerijen, die niet door den veelvuldigen regen onder water gezet zijn, vertoonen een groen, en, voor den tijd des jaars, buitengewoon grasrijk aanzien. Men ziet zelfs op sommige plaatsen kleine bloempjes in het gras. Vele vruchtboomen, staan in knop en bloesem, terwijl het volstrekt niet meer vreemd is te vernemen, dat men aardbeziën, aardappelen of andere vruchten van den kouden grond heeft geoogst.

Intusschen vreest men dat deze buitengewone, haast ontijdige vruchtbaarheid een ongunstigen invloed zou kunnen uitoefenen op den toekomstigen oogst der winterveldgewassen, ofschoon daarvoor echter tot op dit oogenblik, nog geen voldoenden grond bestaat.

Als een voorbeeld van de voor het jaargetijde buitengewone hooge temperatuur: wijst men o. a. op den 25sten December; de gemiddelde stand van den thermometer, opgemaakt uit de waarnemingen van 'smorgens 8, 'snamiddags 2 en 'savonds 10 ure, was namelijk 17.1 graden Fahrenheit hooger dan men dien, naar eene gemiddelde 80jarige waarneming, op dezen dag kon verwachten.

— Onder de voorbeelden van brutale en listige opligting, welke zich in dezen tijd hebben opgedaan, is er een, dat bijzondere opmerking verdient, niet alleen om de sluwheid en volharding, waarmede de delinquent zijne planten wilde doordrijven, maar ook om de hier te lande vreemsoortige omstandigheid, dat het een zwarte was, die eenige blanken in hun eigen land om den tuin leidde.

Een Neger, genaamd Willem Augustus van der Grijp, die te Elmina, ter Kuste van Guinea, de fuctiën van pakhuisbediende vervulde, scheen die betrekking beneden zijne waardigheid te achten; althans hij wist zich eene Europesche kleeding te verschaffen en naar Engeland te komen. Daar heeft hij zich eenigen tijd opgehouden en in weerwil dat zijn voorkomen hem in het oog moest doen vallen, heeft men niet kunnen ontdekken, wat hij daar uitvoerde, of waardoor hij in zijn onderhoud voorzag. Weldra echter Engeland verlaten hebbende, kwam hij te Rotterdam aan, nam *grand genre* zijn intrek in een onzer voornaamste logementen, en gaf zich uit voor den zoon van een der meest gegoede ingezetenen van zijne geboorteplaats, die hij wist, dat vroeger in dat logement gelogeerd had. Onder voorwensel, dat hij zijne goederen te Londen gelaten had, leende hij van den eigenaar van dat hôtel geld en begon nu zijne plannen te ontwikkelen.

Een der eerste middelen, waarvan hij zich trachtte te bedienen, om vertrouwen te winnen, was zijn voorgeven, dat hij handelaar was te Sierra Leona, en, onder belofte van groote en wintsgevende zaken met hen te doen, wilde hij eenige kooplieden te Rotterdam verlokken, hem geld te leenen; zelfs voerde hij aan, dat hij voor eene aanzienlijke waarde aan stofgoud had medegebragt, dat zich te Londen bevond. — maar zij waren verstandig genoeg zich niet met hem in te laten. Nu rigtte onze donkerkleurige chevalier d'industrie zijne blikken op Amsterdam en 'sHage, waar hij werkelijk (voornamelijk in laatstgemelde stad) het geluk had, in zijn oogmerk te slagen en sommige ligtgeloovigen voor eene zekere som op te ligten. Nu geraakte hij echter al spoedig in handen der justitie, werd door de arrondissements-regtbank te 'sGravenhage schuldig verklaard aan opligting jegens onderscheidene personen, zoo te Amsterdam als te 'sHage en veroordeeld tot 5 jaren gevangenisstraf en *f* 1500 boete. Hij ondergaat zijne straf reeds, in het huis van correctie te Hoorn.

ENGELAND.

Men berigt van Southampton, dat aldaar een inwoner dier stad met de Stoomboot de *Ripon* van Australie is terug gekeerd, na binnen weinigen tijd in dat wondervolle goudland £ 75.000 bij elkander verkregen te hebben, welke hem in staat stelden, zoo spoedig weder in te schepen. Men kan wel begrijpen, dat zulk een schitterend fortuin, in zoo weinig tijd bijeen verzameld, grooten invloed heeft op de landverlatingen en te gevolge zoo wel van die daadzaak als van andere dergelijken, herneemt de landverhuizing uit Engeland naar Australie dan ook een buitengewone levendigheid.

— Als tegenhanger der wonderen, welke men dagelijks over de goud ontdekkingen in Australie verhaalt, spreekt men van besmettende ziekten, welke onder de landverhuizers een groot tal slagtoffers wegrukken. Het schip *Ticoneeroga*, door het Engelsche gouvernement zelf ten dienste der landverhuizing bevracht, heeft wel het meeste daarvan te lijden gehad. Bij deszelfs aankomst te Port-Philip-Heads, had het reeds 120 passagiers verloren en er bevonden zich nog 200 zieken aan boord, wier toestand de grootste ongerustheid inboezemde.

— Men herinnert zich, dat, eenige maanden geleden, een officier van de Engelsche koninklijke marine, kapitein *Collinson*, naar Behringstraat gestevend is om Sir *John Franklin* op te zoeken; sedert hij in het ij was geraakt, had men echter geene tijdingen van die onverzaagden zeeman vernomen. Eenige walvischvangers, onlangs te Southampton aangekomen, hebben eindelijk het berigt aangebragt, dat zij kapitein *Collinson* ontmoet en gepraaid hadden en dat die officier zich met zijne ekwipage aan boord van zijn schip *de Onderneming* in den besten welstand bevind.

— Men leest in de *Morning Post* van 18 Januarij.

De generaal burggraaf *Hardinge*, opperbevelhebbe van het leger, de kolonel *Gordon*, zoon van den graa *van Aberdeen*, en de heer *Moulliac*, een Noord-Amerikaan, zijn gisteren in het tuighuis te Woolwich aangekomen om tegenwoordig te zijn bij het nemen va proeven met een nieuw soort karabijn. Dit gewee wordt in vijftien minuten honderd malen geladen e afgeschoten, aldus zes schoten in een minuut. De kogel is kleiner en het kruid fijner dat dat der karabijnen van Minie, en de dragt van 200, 300 tot ongeveer 500 meters. Vervolgens heeft lord *Hardinge* de nieuw en verbeterde machine van den heer *Anderson* onderzocht; dat bewonderenswaardige werktuig, dat zonde tusschenkomst van den mensch werkt, kan in een u 1000 kogels van Menie voortbrengen, die uitmunten doo gelijkheid en afwerking.

— Het volgende kan een denkbeeld geven van d ongehoorde werkzaamheid der Omnibussen in Londe Dagelijks rijden door de straten 3000 Omnibussen, welke ieder 300 passagiers vervoeren, hetgeen 2000 pe week uitmaakt. Al de Omnibussen vervoeren dus i een week 6 millioenen reizigers en gevolgelijk in ee jaar 300 millioenen.

Een konducteur eener Omnibus doorloopt, in een tijdva van zeven jaren, zelfs als hij van zijnen gewonen we van Chalsea naar de Bank niet afwijkt, den onmetelijken afstand van 173.880 mijlen. Bij het beheer de Omnibussen zijn werkzaam 6000 koetsiers, 3000 paardenknechts en 2000 helpers, te zamen 11.000 personen. Men schat de waarde der Omnibus-etablissementen te London op £ 962.000 (*f* 11.544.000,—).

BELGIE.

Veel opzien heeft het gebaard, dat de Moniteur, welke gewoonlijk de aanpraken der hoofden van het corp diplomatiek, die op den nieuwjaarsdag door den konin ten gehoore worden ontvangen, behelst, de antwoord van Z. M. daarop niet heeft medegedeeld. Zulks hee aanleiding tot verschillende geruchten gegeven. Zoo he men o. a. verzekerd, dat de koning in min of me ernstige bewoordingen zou gewezen hebben op de noodzakelijkheid, van zich in staat te stellen, om, welke oo de bedoelingen der naburen mogten wezen of worde de toekomst gerustelijk te kunnen afwachten, en voor om het Belgische leger, waarop Z. M. onbepaald ve trouwen stelde, zooveel mogelijk te versterken. Hetge daarvan wordt verhaald, moet, naar het schijnt, n geheel en al uit de lucht gegrepen zijn. Voor een jaren was het vertrouwen op de deugdelijkheid van h leger niet zeer groot. Dit is nu anders; althans wor men in dit denkbeeld versterkt door het zoo gunst oordeel van buitenlandsche deskundigen over de inrigting en de bedrevenheid der Belgische krijgsmagt. H is intusschen te betreuren, dat sommige personen, in h welligt te ver gedreven ijver, willen doen gelooven, d officieren van Franschen oorsprong volstrekt niet te ve trouwen zijn. Voor eenige dagen nog werd stellig ve zekerd, dat een hooggeplaatst officier, die zich re vijanden had gemaakt door een geschrift tegen de i stelling der burgerwacht, naar het kasteel was overg bragt, wegens het uitleveren aan Fransche officieren v stukken, waardoor een inval in België zou kunnen w den bevorderd en 's lands veiligheid in gevaar gebra Tot dusverre is echter uit niets gebleken, dat dit g rucht eenigermate gegrond is. In de zitting der kam van afgevaardigden op 28 December is de commerci overeenkomst tusschen Frankrijk en België, den 9d dezer gesloten, aangenomen met 62 tegen 8 stemme terwijl 16 leden zich onthielden aan de stemming d te nemen. Het voorstel, dienende om voor het ra ceren van het verdrag een termijn van 6 maanden v te stellen, werd den 22sten te voren door de kamer v worpen. De kamer is vervolgens den 24sten, na h aannemen van het budget van buitenlandsche zaken v 1853 (met omtrent algemeene stemmen) tot den 18d Januarij uiteengegaan.—De senaat heeft in zijne zitti van 28 December o. a. aangenomen het ontwerp betre fende de commerciële overeenkomst, tusschen Frankri en België gesloten, met 35 tegen 3 stemmen, terwij leden zich onthielden aan de stemming deel te nem en is vervolgens den 30sten voor onbepaalden tijd v

---

wel eens eene ongepaste vrolijkheid aan den dag. Zijne dagelijksche bezigheid bestond in het visschen in de zoute meren der nabuurschap en de opbrengst daarvan, zoo wel als het wild zijns broeders, waren de eenigste bronnen voor de keuken van het kasteel, alwaar anders, zonder dezelven, schraalhans keukenmeester was. Wat nu *Valeria* van Castillac betreft, zij een was goed en eenvoudig meisje, die ten aanzien der zorg voor hare veiligheid geheel en al op hare broeders, als hare natuurlijke beschermers, vertrouwde. Uitnemend schoon, ging hare jeugd in den ouden toren voorbij, zonder dat zij, naar het scheen, er aandacht, welk eene opoffering zij deed. Sints al hunne dienaren hen verlaten hadden, bediende zij hare broeders en voorzag in hunne behoeften. Gedurende uren alleen, had zij geene andere afleiding dan het lezen van een dozijn half vergane boeken, die de geheele leesbibliotheek van het kasteel uitmaakten. Valeria, die eene reeks van jaren in een klooster te Bordeaux had doorgebragt, kon lezen en zelfs schrijven, en was daardoor, in de oogen harer broeders, die in alles, wat hunnen stamboom niet betrof, even onwetend waren, een voorwerp van bewondering.

Dan, zoo als wij reeds gezegd hebben, de noodzakelijkheid om maatregelen te nemen, of, zoo als Hector zich uitdrukte, er aan te denken, deed zich van dag tot dag al dringender voor, en op zekeren avond besloten zij, na den maaltijd, een familieraad te houden. De beraadslagende partijen vereenigden zich daartoe in eene gewelfde kille zaal, wier muren nog slechts door een gering overblijfsel van een door de wormen en vochtigheid verteerd behangsel bedekt waren. De beide broeders en de zuster plaatsten zich op eenvoudige houten bankjes, rondom eene stevige tafel, waarop men nog, bij het schijnsel eener hartskaars, het overschot van een sober maal ontwaarde.

Het voorzitterschap werd naar alle regt bekleed door Hector van Castillac, een magere, langlendige, acht en twintigjarige persoon, met haaksgewijze opgekrulde knevels, een soort van Don Quichot, wiens beenderig aangezigt op dat oogenblik de uitdrukking eener trotsche droefgeestigheid bezat. Hij droeg een gansch en al versleten jagtkleed, welks onderwetsch zilveren galon reeds sedert jaren rood was geworden en steunde op een zwaren, langen degen. Regts van hem trachtte zijn broeder Jan hem na te bootsen, maar door de natuur noch met zijne trotsche houding, noch met zijn indrukwekkend voorkomen begiftigd zijnde, zoo maakte deze zich slechts belagchelijk. Jan was groot en grof, met regt opstaande hairen en een ongeredderden langen baard, en steeds in een rok van eene gemeene grijze stof gekleed, waaraan evenwel de witte opslagen, door de onophoudelijke zorg zijner zuster, eenigzins een fatsoenlijk voorkomen gaven. Zijn uiterlijke was eigenlijk dat van een boer, hoezeer zij aanmatigende manieren en zijn degen, welke hij, als de spotters zeiden, dag noch nacht afleide, bewes hoe hij zijne waardigheid als edelman besefte. Aan uiterste einde van de tafel zat Valeria, een we in de schaduw en nederig, steeds gereed om op staan, ten einde de wenschen harer broeders voor komen. Zij was toen negentien jaren oud, gro blond, tenger, met buitengewoon schitterende zw oogen, nog verhoogd door hare bleekheid, het ge van haar langdurig verblijf in den kouden en vocht toren. Zij droeg een zijden japon uit eene oude liestof gesneden en een kanten mutsje, het werk handen. Evenwel kon men in hare persoon de lijke lezen en in weerwil der goedheid, welke lief gezigtje uitdrukte, toch bemerken, dat zij twintig geslachten harer voorouders niet geheel vergat.

Eindelijk zat Mark Pitou, op een ouden koffer, ten den kring der familie en at een stuk rogge met garstige sardijnen. De factotum van het scheen, in weerwil zijner bewezene getrouwheid van Sanche dan van Caleb te hebben. Hij was o zestig jaren oud, en zijn slechts hier en daar als bij alle andere boeren der heivelden, uitsprai baard was zoo wit als sneeuw. Hij droeg de nog onder de herders van dat land gebruikelijke kle

[Maa]gd. — Mevr. Caroline Weber, moeder van Kossuth, is in den ouderdom van 70 jaren te Brussel overleden.

FRANKRIJK.

Parijs, 22 Januarij. Het nieuws van den dag bestaat geheel en alleen in de door *Lodewijk Napoleon* uitgesproken redevoering, waarin hij aan de groote staatsligchamen zijn huwelijk heeft aangekondigd. Deze plegtigheid had in de Tuilerien plaats; bevreemdend is het echter voorgekomen, dat de vreemde gezanten daarbij niet tegenwoordig zijn geweest. Alles schijnt *en famille* te zijn afgeloopen.

Die redevoering heeft alhier eene levendige belangstelling opgewekt. De zinsnede betrekkelijk *Josephine* en die waarin de keizer zich zelven een parvenu noemt, zijn zeer goed opgenomen, anderen, als waarin eene vrouw genoemd werd, die te geestkrachtig haar ongeluk draagt, alsdat het algemeen gevoelen haar niet gunstig zou zijn, de hertogin van *Orleans*, en die waarin *Napoleon* zegt, dat de aanstaande keizerin in Frankrijk geene betrekkingen heeft, waaraan hij eervolle titels zou moeten schenken, zijn integendeel koeler ontvangen. De laatste vooral is veel te burgerlijk voorgekomen.

— Men spreekt van eene nieuwe vermindering van het leger ten getale van 30.000 manschappen.

— Een groot aantal werklieden is bezig om in het paleis de Tuilerien de vertrekken in gereedheid te brengen, die voor de keizerin *Eugenie* bestemd zijn. De kamers, welke gelijkvloers op den tuin uitkomen zullen door H. M. betrokken worden, terwijl die der eerste verdieping meer bijzonder door den keizer bewoond zullen blijven.

— Het volgende is een uittreksel uit de geschiedenis van de Spaansche Monarchie, door den graaf *Victor du Hamel*, thans prefekt van het departement Pas-de-Calais.

Het groote, en vermaarde huis der *Porto Carrero's*, graven van *Martijo*, waartoe de beroemde kardinaal behoorde, die onder *Karel* II van Oostenrijk, zulk een grooten invloed op het lot van Spanje uitoefende, stamt in regten mannelijken lijn af van de oude patricische familie, waaruit in 1339 de eerste Doge van Genua werd gekozen. De broeder van dezen Doge *Gil-Bocanégra* door hem in 1340 aan *Alphonsus* XI koning van Kastilie tot hulp toegezonden, bewees die vorst groote diensten tegen de Mooren. Hij werd tot graaf van Palma benoemd en vestigde zich in Spanje. Zijn kleinzoon huwde met *Francina Porto-Carrero* en zijne afstammelingen namen den laatsten naam aan.

— In het hospitaal te Orleans is een soldaat, aldaar ingebragt om een wen op de wang te doen wegnemen, aan het inademen van Chloroforme, hem door den chirurgijn en chef, alvorens de operatie te beginnen, ingegeven, bezweken.

DUITSCHLAND.

Zonderling zal zeker het volgende voorkomen: Een zoon verlaat de militaire dienst, voor dat zijn vader zulks doet. De zoon van den Veldmaarschalk *Radetzki*, de kolonel *Theodoor Radetzki* is gepensioneerd met den rang van generaal majoor.

— Men schrijft van Berlijn dat, van 1 Januarij aanstaande de inrigting der Pruissische Landweer eene groote verandering zal ondergaan. De lanciersregementen van die landweer, geene diensten kunnende uitoefenen, omdat de manschappen ongewoon zijn aan het behandelen van de lans, zullen op denzelfden voet als de troepen van linie zamengesteld en tot op acht regimenten verminderd worden, terwijl er twaalf nieuwe regimenten huzaren, acht kurassiers en drie dragonders zullen worden opgerigt. De tijd van dienst der infanterie van de landweer werd bepaald op drie, in stede van op twee jaren, om de manschappen meerdere militaire geschiktheid te doen verwerven.

— In het eigenlijk Oostenrijk zijn tegenwoordig 71 spaarkassen, die de bewaarders zijn van 75 millioenen gulden.

— Men meldt dat de Montenegrijnen, na hunne op de Turken behaalde overwinningen, waarvan reeds vroeger melding is gemaakt, de koppen van honderd Turken, als zoo vele bewijzen daarvan in triumf in hunne dorpen teruggebragt hadden. Te Cattar was een vertegenwoordiger des volks verschenen, die 10.000 dukaten onder de strijders had uitgedeeld.

— De heer *von Bruck* is van Weenen naar Berlijn vertrokken als overbrenger der algemeene grondslagen van de schikking, welke er tusschen Pruissen en Oostenrijk, betrekkelijk het aanstaand handelstraktaat tot stand zal komen. Al de geruchten die over het reeds sluiten van dat traktaat geloopen hebben, zijn dus te voorbarig geweest.

Ongetwijfeld zal de heer *von Bruck* bij terugkomst van Berlijn, tot eene der hoogste betrekkingen in het Oostenrijksche landbeheer geroepen worden, en men vermeent te weten dat hij minister van financien worden, dan wel zitting nemen zal in den staatsraad.

— Voortdurend maken groote rooverbenden, waarvan de meesten te paard, de wegen in Hongarije onveilig, en het gouvernement is daardoor genoodzaakt geworden in verscheidene distrikten op nieuw de krijgswet te doen afkondigen. Al de roovers, die voortaan ter dood veroordeeld zullen worden, zullen niet meer doodgeschoten maar opgehangen en aan hun geen tijd meer gelaten worden om gratie te kunnen verzoeken. Sedert het begin van het jaar 1846, heeft men in Hongarije 1722 roovers ter dood gebragt.

MONTENEGRO.

In de laatste dagen is er reeds veel geschreven over de nieuwe worsteling tusschen de Montenegrijnen en de Turken, en het kan dus niet van belang ontbloot geacht worden eenige bijzonderheden over dien kleinen staat te lezen.

Bekend is het dat de Montenegrijnen aan de grens van Europeesch Turkije een kleinen staat gevormd hebben, wiens onafhankelijkheid wel nog niet ten volle erkend is, maar dien de Turken toch nimmer hebben kunnen onderwerpen. Het opperste gezag word er door een Vladika uitgeoefend, die de dubbele betrekking van militair opperhoofd en van bisschop in zich vereenigde, wordende hij uit St. Petersburg in zijne bisschoppelijke waardigheid bevestigd. De ongehuwde staat, welke de laatste hem oplegde, maakte het onmogelijk eene orde van opvolging in die hooge betrekkingen daar te stellen, en elke verandering gaf aanleiding tot de grootste oneenigheden.

De tegenwoordige Vladika, *Daniel Petronich Niegorh*, onlangs op de aanwijzing van zijnen oom, de laatste Vladika tot die hooge waardigheid verheven, weigerde het wereldlijk en geestelijk gezag te zamen op zijn persoon te vereenigen. De redenen dienaangaande door hem bekend gesteld, zijn door den senaat en de geestelijkheid aangenomen en er is door hen beslist, dat voortaan de regering van het land erfelijk zal wezen in de mannelijke linie en volgens het regt der eerstgeborenen in de familie van den tegenwoordige Vladika, en dat de bisschoppelijke waardigheid door den Vladika aan een bisschop of aartsbisschop zal worden toevertrouwd, te kiezen uit de familie *Niegorh* dan wel uit de andere voorname familien van het land.

Rusland heeft, als beschermer van Montenegro, de verandering in den regeringsvorm goedgekeurd, en den Vladika *Daniel* als erfelijk en onafhankelijk vorst erkend. Zoo ook heeft Oostenrijk hem als Vladika erkend, maar zijne onafhankelijkheid nog niet, ofschoon de Oostenrijksche autoriteiten den last hebben ontvangen hem te tituleren: Doorluchtige Hoogheid. Men verzekert echter dat de officieele erkenning spoedig zal volgen en zulks in weerwil der tegenverklaringen van Turkije, dat nog altijd aanspraak maakt op het bezit van een land, welks ligging belangrijk te noemen is voor de Mogendheden, die bezittingen hebben langs de Adriatische golf.

— De zaak der Montenegrijnen krijgt een ernstiger aanzien. De vorst van dien staat heeft een besluit genomen, waarin hij alle weerbare onderdanen, die weigeren in den oorlog tegen de Turken deel te nemen, met verbanning bedreigt. Zijn leger bezet eene sterke voorwaartsche stelling op drie uren afstand van de stad *Podgorozza*. Verscheiden gevechten hebben reeds tusschen hen en de Turken plaats gehad, en men ziet elk oogenblik een beslissenden veldslag te gemoet.

De pacha van Scutarie heeft zich aan het hoofd van 10.000 man troepen gesteld, om tegen de Montenegrijnen op te trekken en de Turksche autoriteiten drijven de bevolkingen aan om uit zich zelve op te staan, doch zij vinden integendeel eene bijzondere geneigdheid tot verbroedering met Hoog Albanie.

ITALIE.

De *Gazette de Savoye* deelt mede, dat het piémontische gouvernement den generaal *Kalbermatter* en zijn adjudant als overtuigd van zich bezig te houden met werven voor het leger van den Paus, van deszelfs grondgebied verwijderd heeft. Drie zwitsersche rekruten, voor hetzelfde leger bestemd, zijn weder naar de grenzen van Valaisan, over welke zij in Piemont gekomen waren, terug gebragt.

— Tijdingen van Rome van 11 Januarij berigten, dat de Koning van Beijeren, onder het incognito van graaf *von Werdenfeld* aldaar is aangekomen. Onmiddelijk begaf zich Z. M. naar de villa Malta, alwaar vertrekken voor Hoogstdezelve waren ingerigt. Vervolgens heeft Z. M., vergezeld van den gezant van Beijeren, de graaf *von Spaur* en gevolg, zich naar het Vatikaan begeven, om een bezoek bij den Paus af te leggen. Z. H. heeft den koning met de meeste onderscheiding ontvangen en het bezoek heeft langer dan een uur geduurd. Na het vertrek van Z. M., zijn de adjudanten door den gezant aan den Paus voorgesteld. De koning blijft tien dagen te Rome en zal alsdan naar Napels vertrekken.

— Twee dagen te voren had er te Rome eene buitengewone congregatie van twintig kardinalen plaats gehad. Hoezeer men overeen gekomen was om omtrent het in die vereeniging verhandelde onderwerp het geheim te bewaren, schijnt het toch uitgelekt te zijn, dat er sprake is geweest over den afstand van de legatie Benevent, tegen voldoening eener som van acht millioen dukaten, aan den koning van Napels.

— Onlangs werd de aandacht van het publiek te Rome op eene droevige gebeurtenis gevestigd. De hertog van Cecarene, een man algemeen bekend zoo wel door zijne beperkte geestvermogens, als door de ruwheid zijns karakters, heeft zijn kok door een geweerschot gedood zonder meer omslag, dan of het een musch geweest ware. Reeds eenigen tijd geleden had hij een zijner rijknechten vermoord en was er met eene zware boete en het begiftigen van verschillende godsdienstige instellingen afgekomen, evenwel deze maal zal hem dit niet zoo goedkoop gelukken, hoezeer hij dan ook, om zich aan de werkzaamheid der burgerlijke justitie te onttrekken, in eene geestelijke vrijplaats de vlugt genomen heeft.

SPANJE

Madrid, 17 Januarij. De bevolking dezer hoofdstad heeft de koningin *Isabella II* met de meeste geestdrift ontvangen, ter gelegenheid zij naar de Portella van Tuenoarral is gegaan, om den eersten steen van het hospitaal de Renon to leggen. De voorzitter van den raad heeft eenige krachtige woorden tot H. M. gesproken, waarin hij de gehechtheid en liefde afschetste, welke alle spaansche harten voor de koningin doen kloppen. Deze woorden zijn levendig door de uitgenoodigden en een ontelbare menigte begroet met den uitroep: *Leve de Koningin!*

— De vereenigingen van den staatsraad zijn talrijk, wordende het vraagpunt der verkiezingen, waartoe zich thans bijna iedereen voorbereidt, daarin herhaaldelijk behandeld.

Volgens de reeds door het ministerie van binnenlandsche zaken ingewonnene inligtingen, zou het gebleken zijn, dat het ministerie de minste kans van goeden uitslag heeft in het provincien van Catalonie en Valencia. Niettemin heeft zij het voornemen om in de verschillende kieskollegien van die provincien hare kandidaten voor te stellen.

— Madrid 10 December.

Gisteren middag ten 3 ure ontving de hertog *van Valence* (de generaal *Narvaes*) een last om onmiddelijk naar Weenen te vertrekken, en de hem toevertrouwde zending derwaarts moet zeer dringend zijn, alzoo hem werd aangezegd om zelf het uur van zijn vertrek in den volgenden nacht te bepalen, terwijl een postchais ter zijner beschikking werd gesteld. De hertog kon Madrid zoo spoedig niet verlaten en verzocht en verkreeg vierentwintig uren uitstel. Wij eerbiedigen, zegt de *Heraldo*, aan wien dit berigt ontleend wordt, de redenen, welke het gouvernement hebben kunnen noopen dit besluit te nemen, en gelooven dat het voor de dienst van den lande hoogst noodzakelijk is, maar men zal ons toch veroorloven op te merken, dat bij het naderen der verkiezingen, het vertrek van den hertog niet gunstig is voor de partij der gematigden, aan wiens hoofd hij zich heeft gesteld.

Nadere inlichtingen omtrent dat onderwerp hebben den aard doen kennen der zending den hertog *van Valence* toevertrouwd en waartoe na eene lange beraadslaging der ministers besloten is. Zij bestaat in het onderzoeken der militaire archiven van Oostenrijk, waarvan een verslag opgemaakt en der regering ingediend moet worden. Onmiddelijk na het ontvangen van zijnen last tot vertrek, heeft de hertog zich naar den minister van oorlog begeven en verklaard bereid te zijn de bevelen der koningin op te volgen. Heden morgen is hij naar Aranjuez vertrokken en kwam des namiddags ten 4 ure te Madrid terug, hebbende het gouvernement een adjudant en 1000 sp. matten als reisgeld ter zijner beschikking gesteld.

— De Madridsche dagbladen deelen tijdingen van de Kanarische eilanden mede tot den 12den November 1852. Het door het gouvernement aangenomen stelsel van vrijen handel heeft de nijverheid en handel aldaar tot een ongehoorden graad doen toenemen. Tot zelfs in de kleinste landelijke gemeenten worden de heilrijke gevolgen bespeurd en de algemeene welvaart neemt van dag tot dag toe. De markten zijn opgepropt met vreemde handelswaren, welke er vroeger nooit gezien waren en in het eerste tiental dagen der maand November zijn er uit de haven van Santa-Cruz van Teneriffe alleen meer dan 60.000 ponden Cochenille uitgevoerd.

— De kapitein generaal van Cuba berigt van den 7den November, dat de rust op dat eiland volmaakt goed en de gezondheidstoestand verbeterd is. In de haven van Havanah liggen verscheidene Fransche en Engelsche oorlogstoomschepen, wier bevelhebbers en consuls den kapitein generaal hunne diensten, in geval van noodzakelijkheid, hebben aangeboden. Die generaal heeft de consuls en officieren van al die vreem-

---

zijnde een lange jas van schaapsvachten en lange van die vachten gemaakte slopkousen, aan de beenen en dijen, ter plaatse alwaar de stelten worden aangebonden, duchtig versleten, Maar hetgeen bijzonder bij hem in het oog viel, was zijn loos en stilzwijgend karakter, dat zich soms door zijne bewegingen en zeldzamer door harde uitvallen verraadde. Niettemin zorgde de brave man dat zijn verzet de grens der billijkheid nooit overschreed, ten einde geene zeer prikkelbare eigenliefde te kwetsen en zijne bepaalde getrouwheid verschoonde gemakkelijk de uitspattingen van zijn humeur.

De kleine vereeniging wachtte stilzwijgend het oogenblik af, dat Hector het onderhoud zou beginnen. De openingsrede was eenvoudig en droevig, zoo als de omstandigheden zulks medebragten.

— Mijnheer, mijn broeder en gij freule, mijne zuster, zeide Hector op een statigen toon, ik wensch U over een onderwerp, voor ons allen van het grootste belang, te spreken. Het kasteel van Castillac wordt door eene spoedige vernietiging bedreigd; weldra zal het zand het bedekken, even als het reeds mijne velden, mijne bosschen en de woningen mijner leenmannen bedolven heeft. Is het kasteel eenmaal verwoest, dan laat de roem onzer voorouders geene gedenkteekenen meer na en onze naam zelfs verliest zijne beduidenis; wij zijn dan zonder verblijf en iedere voorbijganger zal zich als dan geregtigd achten het edele onzer afkomst te ontkennen. Ik verzoek U derhalve, — die even als ik belang hebben, in het behoud der bakermat onzer familie, — mij uwe gedachten mede te deelen over de te nemen maatregelen om een zoodanig onheil af te weren.

De stem van Hector was aangedaan, toen hij die woorden uitte en zijne gezigtspieren bleven niet zonder ligte zenuwachtige trekkingen, even als of het hem moeite kostte om een bedaard uiterlijk te behouden. Hij ging echter voort, zich tot Valeria wendende, met te zeggen:

— Gij het eerste, freule van Castillac, zeg mij, hoe gij over de zaak denkt? Altijd waart gij een verstandig meisje, bezield met de edelaardigste gevoelens en in het oogenblik van zulk een schrikkelijk uiterste, als waarin wij ons bevinden, mogen wij de raadgevingen van niemand minachten.

Aldus aangesproken bloosde het lieve kind en antwoordde, het licht naderende, bedeesd:

— Helaas! wat zal ik U zeggen, Mijnheer! Het is zeker dat er niets gebeurt zonder den wil van God. Tot Hem moeten wij ons dus wenden, om het ongeluk, dat ons bedreigt, te bezweren. Ik wil negen dagen achtereen Onze Lieve Vrouw van den grooten Eik bidden om onze bemiddelaarster te zijn bij haren Goddelijken zoon, en met hetzelfde doel gaarne eene bedevaart doen naar Rome of naar St. Jacques de Compostella, met erwten in mijne schoenen, mits ik vergezeld word door iemand, die mij tegen beleedigingen kan beschermen.

Mark deed, met zijn vollen mond smakkende, een *hum!* van goedkeuring hooren; maar de godvruchtige eenvoudigheid van Valeria bragt slechts een glimlach op Hectors lippen voort en Jan haalde de schouders op.

— Kom — kom, zuster Valeria, zeide de laatste, uwe gebeden en bedevaarten zijn doelloos. Onze Lieve Heer zal er nog wel eens overdenken, alvorens Hij een kasteel verniélt, dat aan eene zoo verhevene en beroemde familie toebehoort als de onze.

— Bid, freule! voegde Hector haar eenigzins spottend, zonder echter iets kwaads te meenen, toe, — bid, dat kan de zaak niet bederven; maar wij mannen moeten onze toevlugt tot meer afdoende maatregelen nemen. — Welnu, broer Jan! op uwe beurt: wat raadt gij aan om dat vervloekte duin tegen te houden?

Jan streek zijne knevels op en antwoordde op een hoogen toon:

(*wordt vervolgd.*)

de schepen een luisterrijk banket aangeboden, waarop de grootste eensgezindheid en vreugde hebben geheerscht.

ZUID-AMERIKA.

De *Panama Star* van 21 December, vermeldt de volgende gebeurtenissen, welke in *Sonora* zijn voorgevallen:

Een detachement van 214 franschen, goed gewapend en uitgerust, was van Guaymas vertrokken om eene expeditie tegen de wilden te ondernemen. Na het land, alwaar zij de beste mijnen meenden te vinden, te hebben doorkruist, is een gedeelte hunner onder het bevel van den graaf *Racrisset* naar Guaymas terug gekeerd, die onderweg de aanzegging ontving, dat hij, zoowel als zijne gezellen, eerst Mexikaansche burgers moesten worden, alvorens de vergunning te kunnen ontvangen om mijnen te ontginnen. Hij verzette zich alstoen tegen het gouvernement en den opperbevelhebber, den generaal *Blanco*. Het mexikaansche gouvernement zond 750 man tegen hen uit, die hem te Henusstille, op een vrij aanmerkelijken afstand van Guaymas, afwachtten.

Bij het naderen van den graaf, schoten de mexikanen, die een met muren omringde plaats, digt bij de stad, bezetten, op de fransche en doodden 22 man, verwondden bijna al de officieren, uitgezonderd den heer *van Racrisset*. De fransche rukten onverschrokken aan, beklommen de muren, en openden een moorddadig vuur op de als in eene schaapskooi opgeslotene mexikanen; een groot aantal hunner sneuvelden en 83 huizen werden verbrand. Men berekent het verlies der mexicanen op 150 man.

Na die troepen verslagen te hebben en meester zijnde van de stad, wachtten de franschen ieder oogenblik versterking over zee. Zij marcheerden vervolgens naar Guaymas, maar een mexikaan, die hen onderweg tegen kwam schilderde hun, hoewel valschelijk, de gevaren af, welke zij bij nadering der stad zouden beloopen. Hij bood hun vergiffenis aan en 11000 spaansche matten, indien zij hunne wapenen wilde nederleggen. De graaf *Racrisset* leed op dat oogenblik zoo erg aan de dyssenterie, dat hij schier levenloos was en door zijne manschappen in eene draagstoel vervoerd moest worden.

De franschen achtten zich in gevaar en waren zonder officieren! zij namen derhalve de voorwaarden aan, traden de stad binnen en leiden hunne wapenen neder, maar ook toen ontwaarden zij, dat zij vreesselijk bedrogen waren. De schrik was te Guaymas, zoo groot, dat de generaal *Blanco* vier stukken geschut op drie uren afstand van de stad terug gezonden en aldaar verborgen had. Niettemin zijn de franschen naar Mazatlan en San Francisco vertrokken en de graaf *van Racrisset* is stervende naar eerstgenoemde plaats ingescheept.

— De regering van Cuba staat bij voortduring aan de aanvallen der Noord-Amerikaansche bladen bloot. Voornamelijk wordt haar door die bladen verweten, dat zij den slavenhandel bevordert en beschermt. Volgens brieven uit Havana van den 25sten Nov., zou de slavenhandel nooit op zulk eene groote schaal gedreven zijn als thans. Als voorbeeld wordt aangehaald, dat een slavenhandelaar van Cuba te Baltimore het schip Lady Suffolk kocht voor doll. 28000, dat geheel voor den slavenhandel ingerigt was. Het schip werd den 15den November te Bahia Hudo bemand en gewapend, nadat men de Amerikaansche matrozen, die het overgebragt hadden, tot dat het schip geheel en al was uitgerust, gevangen gehouden had. Een iets dergelijks geschiedt onder de oogen der regering, De Lady Stuffolk kan 1200 negers innemen.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

Karakterschets van Lodewijk Napoleon.

Thans, nu *Lodewijk Napoleon* gezeten is op den troon, waarnaar hij gedurende jaren van teleurstelling, ballingschap, gevangenhouding en intrigues reikhalzend uitzag, wordt het een onderwerp van het hoogste aanbelang en voor de Engelsche staatslieden en burgers het geschikte tijdstip, om het karakter, de wenschen en voornemens te kennen van den man, die de groote krijgsmagt van derzelver naasten nabuur bestuurt; om de voornemens en plannen, welke hij mogt koesteren, zoo veel zulks doenlijk is, te doorgronden; — alsmede de loopbaan, welke hij zich voorstelt, en die onvermijdelijkheden van zijn standpunt, welke hem tot stappen zullen bewegen, welke hij uit eigenen wil nooit zoude hebben aangevangen. Dit zijn echter moeijelijk op te lossen vraagstukken. Ten dezen als in anderen opzigte valt het niet makkelijk, om in Frankrijk eenige zekere kennis te erlangen: » De waarheid (dit zijn de » woorden van Barrow) is bezwaarlijk te onderscheiden » te midden van den rook van wraakademende be» woordingen," terwijl de hartstogten van hen, die zich het digtst bij het tooneel der handeling bevinden, en dien ten gevolge in de gunstigste gelegenheid ter beschouwing zijn geplaatst, steeds zoo hevig en vol toorn zijn, dat hunne verklaringen en gevoelens eerder misleiden dan licht verschaffen. Daar wij echter in de gelegenheid waren om ons omtrent de gevoelens van het meerendeel der partijen in Frankrijk nopens den nieuwen keizer te vergewissen en aangezien wij, wat meer wil zeggen, met vijf zijner vijanden tegen één zijner vrienden omgang hebben gehad, zullen wij trachten onzen lezers te ontvouwen, welk ons oordeel is omtrent den waren staat van zaken aldaar.

In de eerste plaats is het zeker, en zijne bitterste vijanden beginnen dit denkbeeld aan te kleven, dat *Lodewijk Napoleon* niet die dwaze domoor is, waarvoor men hem zoo langen tijd aanzag. Zij, die hielpen hem naar Frankrijk terug te roepen en tot het voorzitterschap te verheffen, in den waan, dat een zóó onbeduidend en bekrompen mensch in hunne handen tot een gewillig speeltuig zoude gemaakt worden, bespeurden weldra dat zij buiten den waard hunne rekening hadden opgemaakt. — Zijn verstand is wel is waar noch veel omvattend noch voortreffelijk; maar zijne zedelijke hoedanigheden zijn van eenen zeer zeldzamen en hem dienstigen aard. Zijne bekwaamheden zijn niet bijzonder, maar zijne volharding, vasthoudendheid, zijn talent van veinzen en onbuigzaamheid van wil zijn buitengewoon. Hij levert het treffend en hoogst leerzaam voorbeeld, dat groote verrigtingen onder het bereik zijn van middelmatige geestvermogens, wanneer die geestvermogens uitsluitend op één doelwit zijn gerigt en zich kenmerken door onbezweken en onvervaarde vastberadenheid. Buitendien zijn zijne verstandelijke begaafdheden, ofschoon niet van verscheidenen of veel omvattenden aard nogtans zeer krachtvol. Hij bezit het onwaardeerbaar vermogen der stilzwijgendheid; wijders is hij een geduldig en groot opmerker geweest. Hij heeft de staatkunde beoefend in Zwitserland, America en Engeland. Aan dit onderwerp wijdde hij zijnen geest geheel en al. Ook is hij een diepzinnig denker. Hij peinst dikwijls; weinige Franschen doen zulks. Zijne zesjarige gevangenschap op het fort te Ham rijpten en versterkten zijne natuurlijke vermogens. Hij schrijft en spreekt goed. Al zijne geschriften en aanspraken, ook dan, wanneer zij beperkte kundigheden verraden, duiden in de hoogste mate eenen diepdenkenden geest aan. Hij heeft de geschiedenis, staatkunde en maatschappelijken toestand van Frankrijk aandachtig en wel zoodanig onderzocht, dat hij vermoedelijk omtrent dit alles het best ingelicht is van allen, die zich in dat land bevinden, ofschoon hij gelijk het meerendeel zijner landgenooten, onuitvoerbare herssenschimmige denkbeelden is toegedaan, welke door eene gezonden kennis der staathuishoudkunde zouden worden veroordeeld.

Zoo is het ook ontegenzeggelijk, dat alles wat hij doet en zegt, van hem alleen uitgaat. Hij handelt en spreekt uit zichzelven zonder tusschenkomst en bijstand van anderen. Een ieder hoort hij aan; niemand vraagt hij raad. Geen der met hem sprekenden ontvangt eenig denkbeeld of hunne redenen al dan niet eenigen indruk op hem gemaakt hebben; maar hij overdenkt zijne plannen in zijn somber brein en brengt dezelve gerijpt te voorschijn, in een dubbelzinnig gewaad en onverhoeds.

De kleinste bijzonderheden van den coup d'état waren door hemzelven beraamd. Allen, van Changarnier en Thiers tot Faucher, die poogden hem te leiden of te bestieren, zijn in verlegenheid gebragt, in verstand overtroffen en ter zijde gesteld. Toen hij te Bordeaux zijne beroemde rede hield, gaf hij den Minister van buitenlandsche zaken te kennen. » Nu zal ik wel» dra iets verrigten, dat U niet weinig zal verbazen." Toen hij zijn voornemen aankondigde om *Abdel Kader* te Amboise te bezoeken, betoogde de generaal *St. Arnaud* breedvoerig dat het wenschelijk ware, dat niet wierd overgegaan tot de in vrijheid stelling van dien gevangene, en hij verliet den President, niet weinig voldaan, dat hij en in geslaagd was, hem dergelijk plan uit het hoofd te hebben gepraat. Eerst toen hij hoorde, dat *Lodewijk Napoleon* dien gevangene zijne vrijheid zoude wedergeven, bespeurde hij, hoe zijn goede raad nutteloos verspild was. Met moet het er derhalve voorhouden, dat welke wijsheid en scherpzinnigheid zich in het gedrag of de ziel van den nieuwen keizer openbaren, dezelve alleen en van hem uitgaan.

Wij zouden ons echter grovelijk bedriegen, indien wij *Lodewijk Napoleon* slechts beschouwden als een man van geslepenheid, overdenking en koud overleg. De meest kenmerkenden trek zijns karakters is eene wilde, onregelmatige, romaneske verbeelding, welke al zijne verstandelijke vermogens overmeestert, en welke hem aanspoort tot handelingen en ontwerpen, welke onzinnig schijnen, indien dezelve mislukken doch den naam van vermetele stoutmoedigheid verwerven, indien zij met eenen gelukkigen uitslag worden bekroond. Ook hij gelooft aan zijn gestarnte. Hij overtreft zelfs zijnen oom in het geloof aan een noodlot; van zijne kindscheid af, meende hij bestemd te zijn, om het geslacht der *Buonaparten* en den voormaligen roem van het keizerrijk te herstellen. Gedurende de jaren zijner ballingschap en de bange uren zijner gevangenhouding, bepeinsde hij dit droombeeld, totdat het in zijne verbeelding de zekerheid en de gedaante van eene voorbeschikte daadzaak ontving. Tot tweemalen poogde hij de peer te plukken vóór dezelve rijp was. Zijne kluchtige, kwalijk geslaagde plannen ontmoedigden hem in geenen deele, of bragten zijne overtuiging van later te zullen slagen eenigzins aan het wankelen. Hij wachtte slechts eene andere gelegenheid af, en rustte tot dien oogenblik toe met omzigtigheid en waakzaamheid.

Hij verbeidde slechts het tijdstip; dat tijdstip kwam; toen werd de wisse slag aangebragt en hij zegepraalde; na die gelukkige uitkomsten, na in den tijd van vier jaren van een in armoede verkeerenden balling te zijn geklommen tot de waardigheid van keizer; na het stoutste spel te hebben gespeeld ter erlanging van het keizerschap; na de voortreffelijkste, de verlichtste mannen van Frankrijk bedrogen, overmand en onschadelijk voor zijne belangen te hebben gemaakt; na al dit gebeurde, mogen wij wel gelooven, dat het vertrouwen in zijne lotsbestemming nog zekerder is geworden, ja zelfs, het toppunt van waanzin heeft bereikt, en dat hem geene verdere verrigtingen onmogelijk meer schijnen.

Eene andere bijzonderheid zijns karakters is, dat hij een eenmaal opgevat voornemen of denkbeeld nooit laat varen. Indien hij moeijelijkheden of tegenkanting ontmoet, neemt hij eene dubbelzinnige houding aan en gaat tot uitstel over; nimmer zal hij echter toegeven of het voorgenomene wijzigen. Geduldig, ondoorgrondelijk en gevoelloos blijft hij wachten en waakzaam zijn en vat het geopperde plan weder op, zoodra het oogenblik gunstig is. De geschiedenis geeft ons weinig voorbeelden van zulk een halstarrigen, onverbiddelijken en vasten wil. Dit sluit reeds eene hoedanigheid van grootheid in zich, welke als van ontzagverwekkenden aard is te beschouwen. Indien wij hierbij nog voegen, dat hij met zijne terughoudendheid en stilzwijgendheid buitendien de kunst bezit, om allen die lang zijnen vertrouwelijken omgang hebben gedeeld, verknocht aan zijn persoon te maken; dat hij, gelijk alle fatalisten, noch schroomvalligheid, noch besluiteloosheid aan den dag legt ten aanzien van de middelen en werktuigen, welke hij noodig heeft, en dat hij de uitgebreidste, de hechtste en schitterenste ontwerpen van buitenlandsche staatkunde tot rijpheid heeft gebragt, dan hebben wij bijna alles aangevoerd, wat wij kunnen zeggen zeker en aanneembaar te zijn omtrent dezen merkwaardigen man.

Wij vermeenen dan ook genoegzaam aangetoond te hebben, dat Frankrijk zich een meester heeft gekozen, dien ieder staatsman in Europa en wel voornamelijk in ons land aandachtig behoort gade te slaan en van nabij te bespieden. Onversaagd, slim en van eene ondoo[rgrondelijke] geheimhoudendheid — op eene verbazen[de] wijze in zich vereenigende de hoedanigheden van eene schranderen berekenaar en eenen stijfhoofdig[en] dweeper — voorzien van eene groote zeemagt, eene o[n]overtroffene landmagt, omringd van een voor hem kn[ie]lend volk — wat vermag hij dan niet te ondernemen te voltooijen?

Alvorens echter met eenige waarschijnlijkheid de t[oe]komstige loopbaan van *Lodewijk Napoleon* te voorzie[n,] dient men een zijner karaktertrekken niet uit het o[og] te verliezen. Hij is een slaafsch en getrouw navolg[er] van zijnen oom. Niet alleen heeft hij de geschieden[is] van den eersten *Napoleon* maar ook diens denkbeeld[en] omtrent de staatkunde en de regelen van bestuur t[e] grondigste bestudeerd. Hij gelooft, en ons inziens t[e] regt, dat *Napoleon* beter dan een Franschman v[an] zijnen tijd een waar begrip had omtrent den vorm v[an] regering, welken Frankrijk noodig had; dat diens doo[r]zigt en juistheid van denkbeelden omtrent zaken v[an] bestuur naar Goddelijke ingeving geleken, en dat h[ij] diens voetspoor volgende zich mag inbeelden hem [in] roem te evenaren. (Deze opmerking zij echter niet v[an] toepassing op de krijgsverrigtingen van *Napoleon*). E[en] denkwijze als deze is niettemin vol misleiding en gev[aa]ren. De hoedanigheden van deze twee mannen z[ijn] zoo zeer van elkander verschillende; de inwendige to[e]stand, het karakter en de gevoelens der natien zij[n] ten gevolge van eenen vijf en dertigjarigen vrede [en] het verkrijgen van vrije instellingen, zoodanig vera[n]derd, dat de grondstellingen en handelingen, we[lke] destijds gezond en doeltreffend waren, thans ona[an]wendbaar zouden kunnen zijn. De verblindende ro[em] en de verwonderlijke schranderheid van *Napoleon* zullen het dwaallicht kunnen worden, dat *Napoleon* van het ware pad zal afbrengen en ten verderve kunnen voeren.

Uit het Engelsch.

Advertentiën.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag den 12 Maart 1853, No. 20.

VERSCHE APPELEN EN PEREN.

Bij de ondergeteekenden op de groote rivier à contant te verkrijgen de volgende soorten uitmuntend versche Appelen en Peren, pas aangebragt met het Nederlandsche Koopvaardijschip *Mercurius*, kapt. *W. Veeman*, van Boston, als:

1. Duchesse d'Angouleme.	6. Winter Nelis,
2. Beurre Diel.	7. Beurre d'Aimburg.
3. Easter Beurre.	8. St, Germain Princess.
4. Vicar of Wakefield.	9. Virgalien Coffins.
5. Glout Morceau.	10. Marie Louisa.

(144) HUGHAN & MULLER.

BRANDON & MEIJER.

hebben per Overland-Mail ontvangen:

kleine gouden Onderscheidings-teekens voor XV, XX, XXV, en XXX jarige dienst, kleine Nederlandsche Leeuwen-Orders, kleine Militaire Willems-Orders, kleine Metalen Kruisjes,

alsmede alle soorten van

breed en smal Order-Lint.

(160)

TE HUUR

Een huis op Kramat te bevragen bij

(154) Mevr. de Wed. DE BOOSER.

TE HUUR.

tegen primo April. het huis in de Gang Scott, thans bewoond door Mevrouw *Schusler*, laatst door *C. F. [illegible]*

(156) J. C. LA VALETTE.

TE KOOP

Het op Parapattan, nabij het Koningsplein gelegen HUIS, thans bewoond door en te bevragen bij

(153) A. H. BLOEM.

BAL

Zaturdag den 12 *Maart* 1853.

In het koffijhuis in de Nieuwpoort, beginnende des avonds ten 7 ure.

Entree *f* 3,— rec. per persoon. Ten 12 ure eene vaste tafel. Koffij en Thee voor de dames vrij. (143)

PER MAIL ONTVANGEN:

De brochure: *De Medinging van de Beetwortel- en Riet-Suiker-productie met betrekking tot het eiland Java, door E. A. van Vloten.*

Wordt op franco aanvrage, franco per Java-Post à *f* 6,— afgezonden door

(151) VAN HAREN NOMAN.

[illegible] de jongste Mail heeft een mijner geëerde abonnés abusivelijk ontvangen, l'Illustration Nº. 510—515. *ZEd. wordt beleefd verzocht de nummers per omgaande te retourneren, zullende de frankeer-gelden hem [illegible] gerestitueerd worden.*

DE KAART VAN JAVA,
door *Le Clerq* 1850.

te bekomen bij *H. M. van Dorp* te Batavia.

Prijs in twee bladen.............. *f* 10,—
» opgeplakt met rollen........ » 16.—

(151)

De uitgevers in Nederland hebben de prijs van den jaargang 1853 gesteld van:

Dr. van Hoevell's Tijdschrift van Nederlandsch-Indie op.......................... *f* 30:—
De Indiër op .... » 36,—

beide franco per Mail- en Java-Post.

Heeren abonnés gelieven hierop bij de remise der reeds gestorte en nog te storten gelden indachtig te zijn.

Het Tijdschrift zal dit jaar aanmerkelijke uitbreiding ondergaan en in omvang toenemen.

De Indiër is sedert Januarij verschenen in een aangenaam gemakkelijk formaat, dat niet weinig de waarde voor Indische lezers verhoogt. Behalve eene steeds rijkere inhoud bevat het gratis-bijblad een uitvoerig overzigt of Kronijk van de Maand door eene oorspronkelijke kundige hand voor de Indiër gesteld, dat op zich zelve eene duurzame waarde zal houden als eene geschiedenis van onzen tijd. Proefnummers van beide periodieken zijn gratis verkrijgbaar bij

BATAVIA, *Maart* 1853. *den Expediteur,*

(147) VAN HAREN NOMAN.

Librairie de H. M. VAN DORP à *Batavia.*

Echo des Feuilletons, receuil de nouvelles, contes, anecdotes. épisodes, etc. 1849. 9 volumes avec gravures. reliés.............................. *f* 60,—

Dumas. Les trois Mousquetaires. 1 volume avec gravures. relié........................ *f* 15,—

Idem. Vingt ans après. 1 volume avec gravures. relié.............................. *f* 15,—

Idem. Le comte de Monte Christo. 2 volumes avec gravures.......................... *f* 24,—

Idem. Louis XIV. 2 volumes avec gravures. *f* 24,—

Lamartine. Oeuvres complêtes. 6 volumes avec gravures. reliés.......................... *f* 50,—

(152)

Bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia, worden bestellingen aangenomen op de twee onderstaande zeer belangrijke werken.

L. van Vliet. Histoire, Gouvernement, Commerce et Statistique des possessions du royaume des Pays-Bas dans l'Archipel Indien, depuis les temps plus reculés jusqu'a nos jours. 3 volumes en 4º. Le prix de chaque volume broché sera *f* 15,— relié *f* 18,—.

Java. Tooneelen uit het leven, karakterschetsen en kleederdragten van Java's bewooners, in afbeeldingen naar de natuur geteekend door *E. Hardouin* met text van *W. L. Ritter.*

Dit werk zal in 25 afleveringen compleet zijn, bevattende elk eene gekleurde plaat met text à *f* 1,25 Ct.

De eerste aflevering bevat: De Inlansche huisbediende te Batavia. (150)

Verkrijgbaar bij *W. Bruining* tegen *f* 1,--.

Bedenkingen nopens de vereeniging der Protestantsche gemeenten te Batavia, van *J. Esser.* (155)

Al degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Chinees *Tan Kengtjiang,* in leven handelaar, gewoond hebbende en den eersten dezer maand overleden op Toko Tiega alhier, worden verzocht om daarvan binnen 2 maanden na heden aangifte of betaling, te doen aan de ondergeteekenden.

BATAVIA, 7 *Maart* 1853. TAN TJENGTIOE.
TAN POKSOEN.

(139) *Testamentaire Executeuren.*

Alle diegenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den heer *C. Quant*, gewezen Ingenieur op het eiland Banka, worden verzocht daarvan vóór ultimo Mei aangifte te doen aan de ondergeteekende.

BATAVIA, J. F. J, QUANT.
den 5 *Maart* 1853. *geb.* FATALOT.
(142) *te Muntok.*

L. M. F. Plate vertrekt naar Nederland. (145)

---

van der Pant en Echtgenoot verlaat voor een korten tijd Java. (139)

Voor passage naar het Engelsche kanaal wordt aangeboden het Hamburger campagneschip *Caesar Godeffrey*, kapitein Behn, groot 1000 ton en uitmuntend daarvoor ingerigt. Adres

(148) METZENDORFF, WILMANS & Co.

Voor passage naar Nederland wordt aangeboden het snelzeilende Nederlandsche barkschip *Zes Gezusters*, gevoerd door kapt. *H. G. Ruhaak*, om met het einde dezer of met het begin der volgende maand van hier te vertrekken. Deze bodem bezit uitmuntende inrigtingen voor familien en eenige ruime luchtige hutten op het dek.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den gezagvoerder dan wel bij

BATAVIA, *Maart* 1853. *de Agenten,*

(149) MACLAINE, WATSON & Co.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

BROUWERSHAVEN 24 Dec. Banca B C. ten Ham. v. Batav.
28 Ceres C. C. Terschen, v. Batavia.
31 Juno L. W. van Rijn van Alkemade; Emilie P. F. Marker beide v. Batavia.
19 Jan. Machtilda Cornelia N. J. Nannen, van Batavia.
HELLEVOETSLUIS 25 Dec. Harmonie, H. Bouma, v. Amboina. Banda en Batavia.
2 Jan. Jacobus, A. van der Kolf, v. Tjilatjap.
10 Boreas, P. G. Visser, v. Batavia.
14 Canton, H. J. Tweehuys, Batavia.
TEXEL 27 Willem Ernst, B. J. Doornik, v. Batavia.
2 Jan, Gebroeders. B. G. Flik, v. Tjilatjap.
3 Admiraal Piet Hein, J. v, d. Linden v. Batavia.
8 Robert Small, T. Small, v. Batavia.
13 Ardjoeno S. R. Post v. Samarang.
18 Johanna Jacoba, van der Horst v Cheribon,
20 Java Koerier, F. G. Reinitz, v Batavia.—St Michiel, P. J. Plenzinga, v. Tjilatjap.—Hendrika Bartina, J. Hofker, v Soerabaya.

Vertrokken.

BROUWERSHAVEN 23 Dec. Schouwen, H. A. Wilton v. Reede n. Macasser.
HELLEVOETSLUIS 22 Dec. Johanna Louisa, E. L. Kerkstra, n. Samarang.
23 Van der Palm, R. A. Ogterop, n, Batavia.
3 Jan. Europa D. Keus, n. Londen en Batavia.
5 Maas, J. N. Lutzow, (v Batav.) n. Kopenhagen.
23 Staatsraad Baud, T. de Jong; Valparaiso, G. W. Kernkamp, beide n. Batavia.
VLISSINGEN 23 Dec. Julie Meijer, n. Singap. en Batavia.

Zeilklaar

BROUWERSHAVEN Formosa, J. F. Verschuur, n. Padang; Osiris, G. Crans v. Batavia.
HELLEVOETSLUIS Jan. van Galen, P. H. de Boer; Schoonderloo. A. F. Marmelstein. Jacatra, T. Buys, Soolo, M. Korteland. Mappa. J. Mulder, Loopuyt, C. C. Bouwmeester, allen n. Batavia.
NIEUWE DIEP 7 Jan. Neotunus, P. Schuurman; n. Batavia.

Vreemde Havens.

LONDEN 20 Zeikll; Jenny Lind, Lloyd n. Batavia en Soerabaya,
DEAL 5 Ter reede: Zr, Ms. transportschip Prins Willem Frederik Hendrik, kapt. luit. Bosman, v Hellevoetsluis n Batavia.
Bij MARGATE 6 Jan. Staatsraad Baud, de Jong, v. Amst. n Batavia.
Bij DOVER 17 Schouwen, v. Reede, v. Rotterd. n. Macasser.
Bij NEWHAVEN 24 Dec, Julie, Meijer, v Antwerpen n. Batavia.
Bij SINGELS 14 Jan. Marg Simonetta, Hoffman, v Londen n Australie.
PORTSMOUTH 19 Van der Palm, Ogterop, v. Rotterdam n. Batavia.
LIVERPOOL 1 Jan, Zeilkl.; James Tarcan; Mc. Alister, n. Batavia en Singapore.
BORDEAUX 24 Dec. Mazagran, Vendryes, v Batavia.—Gabriël, Latapie v Batavia.
29 Havre & Java, Martin v Java,
BREMERHAVEN 4 Jan. Auguste, Langenberg, v Batavia.
GOTHENBURG 20 Dec. David Carnegie, Wallander, v Batav.
24 Excellent, Zechow, v Batavia.
St. HELENA 2 Dec. Maria Anna, Verbeek v Batavia naar Rotterdam.
3 Cygne, Gigno, v. Batavia. n Havre; — allen hebben hunne reizen vervolgd.
KAAP DE GOEDE HOOP 27 Nov. Elshout, Rijken, v Batavia.

Scheepstijdingen.

Door de N. H. M. zijn den 22 Januarij bevracht de volgende 11 schepen, tot de verminderde vracht en conditie:

Voor Rotterdam: Dankbaarheid aan de N. H. M. J. Krol, India ....; Jonge Jan...., Jacatra T. Buijs, Jan van Galen, P. H. de Boer; Laurens Koster, D. R. Kleve; Maria Adriana, S. v. d. Held.

Voor Amsterdam: Dionysia Catharina,....

Voor Dordrecht: Osiris, G. Crana; Tagal,....

Voor Schiedam: Loopuyt, C. C. Bouwmeester; Soelo, M. Korteland.

Behalve de onder de Zeetijding gemelde, zijn nog de volgende schepen. welke allen waren uitgezeild, wegens stormweder en contrarie wind, uit zee terug gekomen. als:

Uit Texel 23 Dec. Elisabeth en Jacoba, P. L. Zeeman, n. Californie, geretourneerd den 1 Jan.

Wilhelmina, A. Wehdemeijer, n. Suriname, ger. den 3. Jan.

Thetis, P. Cleyndert, n. Suriname. ger den 1 Jan. Anna, J. Hilbrand, n Suriname; ger den 5 Jan. Louise Christine, L. C. Peters, n Suriname, ger [illegible]

Vijf Gebroeders, G. J. Dekker, n Londen, ger den 28 Dec

Prinses Sophia, P. S. Matsen. n Londen, ger den 31 Dec

Eolus, G. Slichtenbree, n Liverpool, ger den 26 Dec.

Jupiter, G, J. v. d. Mey, n Liverpool, ger den 28 Dec

Amphitrite, D. Grim. n Liverpool, ger den 5 Jan.

Prins Maurits, J. J. Rart, n Liverpool. ger den 30 Dec

Uit Helvoetsluis 23 Dec. Maasstroom, J. F. Hoogeveen Heijmans n. Swansea en Australie;

Rijswijk, J. R. N. J. Bijl, n. St. Ubes, enz; de eerste is den 28sten en de tweede den 29sten December als bijlegger te Texel binnengeloopen.

Voorts nog uit Brouwershaven, 23 Dec. Formosa, J. F. Verschuur. n Padang, dit schip is den 29 Dec. te Hellevoetsluis geretourneerd.

Van al deze schepen hebben, voor zoo ver ons bekend is, slechts de Vijf Gebroeders een lek, de Elisabeth en Jacoba schade aan de boegspriet en de Formosa schade aan het roer bekomen.

Schepen in Lading.

Rotterdam.

Naar *Batavia*, Dankbaarheid aan de N. H. M., J. Kroll.
» » Maria Adriana, S. v. d. Helt.
» Samarang, Anna P. A. Kleynenberg.

Amsterdam.

» *Batavia*, Dionysia Catharina, C. J. Jaski.
» » en Menado, Willem Barendz.; W. Landzaat (ligt aan het Nieuwe Diep).
» *Soerabaya* en *Samarang* Schoon Verbond J. Veenstra.
» *Amboina* en *Banda*. Louisa Roelfine, A. Struyk (ligt aan het Nieuwe Diep).

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar.*
Maart 11 8	Nederlandsch.	Z. M. schoener Egmond	luit. t/z 1 kl. Beelaerts	Batavia	7 Maart.	Padang
» ... 9	Nederl.Indisch	Yattie Liong	de Wolff	»	6 »	»
» ... —	Portugeesch.	Resolercao	Fernandis	Macao	19 Februarij	Lissabon
» ... —	Engelsch	Swan	Kirk	Swan-River	23 »	Soerabaya

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Maart ... 8	Nederlandsch.	Z. M. stooms. Batavia	luit. t/z 1 kl. v. d. Moore	Singapore	5 Maart.	
» ... —	Bremer	Herder		Australie		Busing, Schröder en co.
» ... 11	Nederl.Indisch	Marzoek	Sech Soenscar	Cheribon		Couister

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Maart ... 10	Nederlandsch.	Z. M. schoener Aruba	luit. t/z 1 kl. Gobius	Muntok
» ... —	Nederl.Indisch	stooms. Macassar	Schmidt	Samarang Soerabaya Molukko's
» ... 11	Nederlandsch.	Z. M. stooms. Celebes	luit. t/z 1 kl. Geerling	Westkust van Borneo
» ... —	Nederl.Indisch	stooms. Padang	Pergille	Padang Bencoelen

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch.	Luciparea *	Kloppenburg	Samarang	B. Kopersmit en co.
»	Willem de Clercq *	Ouwehand	Soerabaya	»
»	Boelwijk *	Kramer	Nederland	»
»	[illegible]	[illegible]	in reparatie	»
»	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Maclaine, Watson en co.
»	Mercurius	Veeneman	Soerabaya	»
»	Nijverheid	Bos	»	»
»	K. N. Yachtclub *	Lindern	Samarang	van Ommeren, Rueb en co.
»	Alcyone *	Sandberg	Nederland	Busing, Schröder en co.
Nederl.Indisch	Justina	Scott	Samarang	Maclaine, Watson en co.
» »	Chadelie	Baoseer	Banka	Coulster.
» »	Tartar	Sie Kong Pat	Cheribon	
» »	Mary Anna Sophia	Radjie	Benkoelen	
» »	Kim Tek Sin	Tjoen Seng		
» »	Djelanie	Said Alie	Cheribon en Samarang	
» »	Harriet	Ross	Kokos eilanden	Adam en co.
Engelsch	Stephano	Campbell	Singapore	»
»	Richard and William	Brigstock	Australie	Hunter, Houghton en co.
»	Glendaragh	And. White	Cork	Maclaine, Watson en co.
»	Travancore	Brown	Samarang	»
»	Aurora	Cowie	Bombay	Morgan, Melbourn en co.
»	Margaret West	Bauman	London	Martin, Dyce en co.
Amerikaansch	N. B. Palmer	G. B. Lower	New-York	Paine, Stricker en co.
Hamburgsch	Ceasar Godefroi	Behn	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
Mexicaansch	Montezuma	Pfannkuche		Busing, Schröder en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen Passagiers.

Met Z. M. stooms. *Merapi, vijf officieren.*

» » » » *Batavia*, de heeren *Molière, de Mol van Otterloo, Jansen, Vernede, Pride en echtgenoot, Shaw, Remy en 2 kinderen, de Groot; Z. M. troepen.*

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned.-Ind. stooms. *Macassar*, de heeren *Ingerman, de Mol van Otterloo, van den Broek, Waitz, Couperus, Bernee, de Vry; Z. M. troepen.*

Handels-Berigten.

Uitvoer.

Naar Molukkos en Macasser via Samarang en Soerabaya per ned. ind. stoomschip *Macasser* kapt. Chevalier,

Bestemd voor Amboina.

1 kt. eur. kat. tjelees 190 st. madapoll. 7 riem holl. papier 1 st. eur. broekengoed $24^{18}/_{20}$ corgs kat. sarongs 1 st. zijde tjelees 1 do. eur. everlast 2 ks. holl. papier $1^{1}/_{2}$ corg. bat. bat. sarongs 50 st. eur. longcloths 1 rol do. laken 2 doz. do. ijzerzagen 3 st. do. doerias 15 do. do. chitsen 1 kt. do. water glazen 2 corg do. wollen dekens 24 blikjes zuren 3 st. ong. katoen 30 doz. eur. naaigaren 1 pak koperknoopen 1 do. do. koperwerk 1 doz. do. kousen 1 kt. do chitsen 44 st. do. geb. katoen 10 do. do. grijn 1 kt. do. broekengoed 2 st, do. gev. katoen 2 doz. do. kat. doeken 184 el. do. chitsen 8 st. do. ginghams 2 do. do. tjelees 1 do. do. laken 20 ps. gemt. broeken 13 do. do, badjes $1^{1}/_{2}$ doz. eur, wit doeken 1 st. do. rood katoen 4 ps. do. sarongs 3 do. do. tafelgoed 59 roll. agrement 1 st. eur. doerias 157 roll. zijde linten 25 do. eur. kat. franjes 2 pakk. do. knoopen 1 do. do. naaigaren 1 [illegible] do. coralen 2 doz. do. handschoenen 3 do. do. kousen 1 rol chin. zijde goed 6 pak do. koperw. 40 st. eur. chitsen 5 corg tannab. batiek doeken 5 do. eur. sarongs 2 do. kn. glazen 10 pic. uijen *Sech Awal bin Abit Temimi.*

5 kn. contonetten 1 do. doeken 1 do. eur. sarongs *Pandel en Stiehans.*

1 kt. jagtgeweer *Kreglinger Dummler en co.*

500 keld. genever. *B. Kopersmit. en co.*

6 kn. manufact. 2 vaten ijzerwerk 1 kt. drills 1 do kat. broek. goed *Paine Stricker en co.*

Bestemd voor Macasser.

9 ijzeren gewigten 1 kt. kl. do. do. 2 do. kant. behoeft. *N. H. M*

3 kn. manufact. 2 do. modewaren 2 do. 1 vat provis. 1 kt. spiegels 6 bn. garens. 4 do. manufact, *Pandel en Stiehans.*

2 kn. kain pandjangs *Kreglinger Dummler en co.*

2 keld. arak *Hughan en Muller.*

24 pic. bladkoper. $1^{80}/_{100}$ do. kop. spijkers *Said Aloewie.*

100 pic. zink. *Johan Arathoon.*

2 kn. blaauw drills *Busing Schroder en co.*

4 kn. lijnwaden 2 do. wit katoen 4 do. rood. do. 1 do. laken 8 do bat. bat. sarongs. *McEwen en co.*

7 bn. ong. katoen 1 kt. doeken *Hunter Houghton en co.*

100 ps. ijzerwerk 30 kn. koper 2 vn. kop. spijkers 5 kn. manufact. 1 vt. bier. *Metzendorff Wilmans en co.*

Bestemd voor Soerabaya.

1 baal gedr. katoen 7 balen drills 1 kist. franjes 3 do. kain pandj. 2 do. gedr. katoen 1 do. cotonets 1 baal gew. doeken 2 kist. sarongs *E. Moormann en co.*

2 vaten kop. spijkers 4 do. ijzeren do *Martin Dyce en co.*

1 kt. zijde stoffen 1 do. gedr. katoen 21 kn. katoen goederen *Busing Schroder en co.*

2 ks. adr. rood katoen 5 do. lijnwaden 5 do. eng. katoen *McEwen en co.*

10 kn. kat. goederen *Martin Dyce en co.*

2 do. geverfd katoen *Hunter Houghton en co.*

12 vaten boslemm. messen *Kreglinger Dummler en co.*

1 baal gedr. katoen 1 kt. gew. doeken 2 do. do. sarongs 1 bal gedr. katoen 1 kt. sarongs 2 gev. katoen $13^{77}/_{100}$ was. *E. Moormann en co.*

24 bn. shirtings *Burt Mijrtle en co.*

1 kt. wijn 2 md. madera *v. d. Biesen.*

2 kn. papier 2 do. boeken 1 tafel en kistj. *v. Haren Noman.*

19 kn. champagne 7 do. vrucht. op water 12 do. roodewijn *L. Platon.*

200 keld. genever 16 vaten bier 1 kt. manufact. 1 kt. zijde modewaren 1 do. man. sigaren *Brandon en Meijer.*

1000 ps. zilv. sp. matten *Tjia Kiok.*

1 kt. wollen goederen 1 do. manufact, *Pandel en Stiehans*

2 kn. kat. banden 15 do. manufact. 2 nankings 1 do. waijers *Tiedeman en v. d. Burg.*

6 vn. bier *Brandon en Meyer.*

48 ks. suiker 1 do. stroop 1 trommel laken *E. M. Gumprich.*

3 vn. port. bier 4 ks. turen *N. v. Riet.*

2 kn. kramerijen 1 do. divers. *Bahre en Kinder.*

1 baal manufact. 3 kn. do. 4 do. modewaren 2 do. wollen goederen 1 metaalwerk 2 do. zijde goederen 1 do. kramerijen 1 do. franjes *Pandel en Stiehans.*

2 kn kat. goederen en kramerijen *Said Achmat Atas.*

2 kn. tanab. bat. doeken 25 corg. eng. doeken 2 bs. arab. [illegible] *Said Hoesin bin abdul Rachman Alkaf.*

5 vn. stall bier $18^{42}/_{100}$ pic. suiker 1 kt. franjes en kramerijen 1 do. glaswerk 2 kazen 2 kn. bitter 4 do. limonade 5000 kurken 2 doz. lampglazen *Hughan en Muller.*

19 kn. lijnwaden 44 balen garens *Adam en co.*

4 kn. jap. klenigheden 1 st. do. rott. *Dr. Elauw.*

6 pic. lood 1 do. eur. valsch coralen *Sech bin Teminie.*

1 kt. vioolen *J. W. Neijs.*

6 pic. lood *Sech awal bin Temini.*

1770 ps. sp. matten *Sech Said Moehmt. Jawas.*

450 ps. zilv. specie 25 tails goud *Sech Said Maget.*

1180 guld. zilv. specie *Said Mocht. Aidjet,*

2 kn. katoen *Kreglinger Dummler en co.*

4000 mex. dollars *Bahre en Kinder.*

Naar Amsterdam per ned. schip *Asia* kapt. Abrahams.

250 pic. tin. *N. H. M.*

1500 do. rijst. 525 do. do. 35 do. rotting 6000 do. suiker *B. Spaier Suermondt en co.*

73 pic. kadranghout *de Weerdt Ruyl en co.*

1 kt. holl. provis. *v. d. Biesen.*

$41^{48}/_{100}$ pic. gomelastiek *McEwen en co.*

1 kt. inh. 1 jap. tafel 1 do. do. 3 do. doozen. gebr. *Roselje en co.*

De wekelijksche Gouvernements veilingen van Spaansche matten hebben plaats gevonden tot de navolgende gemiddelde prijzen:

Oct. 16	1852.	40000	Mexicaansche met den Arend.		f $2,78^{3}/_{8}$	zilver.
» 23	»	40000	» » » »	»	$2,76^{1}/_{4}$	»
» 30	»	40000	» » » »	»	$2,72^{1}/_{2}$	»
Nov. 6	»	40000	» » » »	»	$2,69^{1}/_{4}$	»
» 13	»	40000	» » » »	»	[illegible]	»
» 20	»	40000	» » » »	»	$2,70^{1}/_{2}$	»
» 27	»	40000	» » » »	»	$2,70^{1}/_{10}$	»
Dec. 4	»	40000	» » » »	»	$2,70^{1}/_{4}$	»
» 11	»	40000	» » » »	»	$2,70^{1}/_{4}$	»
» 18	»	40000	» » » »	»	$2,70^{3}/_{10}$	»
» 24	»	40000	» » » »	»	$2.67^{55}/_{100}$	»
» 31	»	40000	» » » »	»	2,76	»
Jan. 22	1853.	40000	» » » »	»	$2,63^{1}/_{2}$	»
» 29	»	40000	» » » »	»	2.61	»
Febr. 5	»	40000	» » » »	»	2,60	»
» 12	»	40000	» » » »	»	2,62	»
» 17	»	40000	» » » »	»	2,61	»
» 26	»	40000	» » » »	»	2,61	»
Maart 5	»	40000	» » » »	»	2,60	»
» 12	»	40000	» » » »	»	2,61	»

Gedrukt te *Batavia*, bij W. BRUINING.